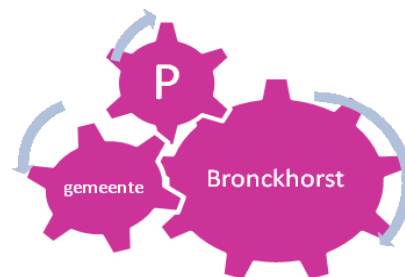

gemeente Bronckhorst

PARTICIPATIERAAD

advies

aan : College van B en W
van : Participatieraad
datum : 2 september 2014
onderwerp: Beleidsplan sociaal domein

Geachte College,

De Participatieraad heeft van u het concept Beleidsplan Sociaal Domein Bronckhorst ontvangen met het verzoek daarover te adviseren. Dat doen we graag. Het is een lang advies geworden, maar het was dan ook een dik beleidsplan. Op deelonderwerpen hebben wij u al eerder geadviseerd. Wij verzoeken u die adviezen bv op het gebied van jeugd, participatie, dagbesteding, welzijn en kindermishandeling bij het definitieve plan te betrekken.

De Participatieraad vindt het allereerst een leesbaar en ambitieus stuk, dat enerzijds een nadere uitwerking betreft van de visie Toekomstbestendig Bronckhorst en de nota Goed voor Elkaar, maar anderzijds nog vraagt om concretisering. De Participatieraad heeft ook goed begrepen dat het om een groeidocument gaat dat steeds waar noodzakelijk aangepast zal worden aan de actuele situatie.

Bij de leesbaarheid plaatsen we één kanttekening: baseer uw taalgebruik s.v.p. op de tekst van de wet. Gebruik niet het woord collectieve voorzieningen als de nieuwe Wmo het heeft over algemene voorzieningen.

In algemene zin is de Participatieraad niet tegen een hoog ambitieniveau op het sociaal domein. E.e.a. getuigt immers van een gemeente die het beste voor heeft met haar inwoners. Gezien echter de forse bezuinigingen waarmee de decentralisaties gepaard gaan adviseren wij u bij de verdere uitwerking van het beleid en de communicatie daarover naar de bevolking een forse dosis realisme in te bouwen. Te hoge verwachtingen, frustraties en wantrouwen bij al diegenen op wie het beleid betrekking heeft moeten zoveel mogelijk voorkomen worden.

Een nieuw en toekomstgericht beleid van de gemeente is weliswaar nodig, maar tegelijkertijd krijgt u als gemeente ook de verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning van kwetsbare inwoners bij wie in een eerdere fase is vastgesteld dat zij deze hulp ook daadwerkelijk nodig hadden. De Participatieraad adviseert u daarom zeer zorgvuldig om te gaan met de continuïteit van zorg en ondersteuning aan haar meest kwetsbare inwoners.

In het concept beleidsplan zet u in enkele krachtige formuleringen het effect van het beleid nl. de realisatie van drie maatschappelijke doelen, uiteen : inwoners voelen zich gezond en zelfredzaam, inwoners voelen zich onderdeel van de samenleving en inwoners ervaren een passend voorzieningenniveau. De Participatieraad kan zich hierin vinden, is echter van mening dat u dit dan ook moet laten volgen door meer daadkracht bij de uitwerking van de doelen. In plaats van stimuleren zouden wij graag zien dat u voorwaarden schept (zie hoofdstuk 1 en 4.1).

In het definitieve beleidsplan zou ook meer aandacht besteed kunnen worden aan de HOE vraag, zo adviseren wij. Als voorbeeld noemen wij de activering van een sociaal netwerk rond een persoon. In het nieuwe beleid is dat op tal van terreinen van essentieel belang. In de huidige tekst lijkt het daarbij echter alleen om mantelzorgondersteuning te gaan.

De Participatieraad vindt de rol van het welzijnswerk onderbelicht. Deze lijkt zich te beperken tot – hoe belangrijk ook – het ondersteunen van het vrijwilligerswerk. De Participatieraad adviseert u dit werk ook nadrukkelijk in te zetten bij het signaleren van sociale problemen en het direct erop afgaan. Bij sociale activering en het versterken van sociale verbanden gericht

op het vergroten van de zelfredzaamheid van burgers speelt de welzijnswerker zelfs een belangrijke voortrekkers rol spelen, zo denken wij.

De Participatieraad heeft zorgen over financiële bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen, zeker als individuele voorzieningen door algemene voorzieningen worden vervangen. Het gaat dan om een stapeling van diverse soorten eigen bijdragen voor verschillende voorzieningen naast het mogelijk wegvallen van maatwerkvoorzieningen. Dit klemt temeer omdat de huidige financiële regeling tegemoetkoming bijzondere ziektekosten is vervallen, mensen meer zelf moeten regelen en in het kader van de Participatiewet slechts mondjesmaat financieel soelaas kan worden geboden. De beoogde kortingsregeling algemene voorzieningen voor bepaalde groepen is daarnaast nog niet uitgewerkt. Wij adviseren u dan ook dit onderwerp in het beleidsplan mee te nemen.

Als u daadwerkelijk overgaat tot het omzetten van maatwerkvoorzieningen in algemene voorzieningen is het daarnaast van het grootste belang heldere criteria te formuleren zodat getoetst kan worden of een individuele burger daar ook mee geholpen is.

Op het terrein van de Huishoudelijke Hulp wilt u anders gaan inkopen en toewijzen : nl op basis van resultaat. Op zich kunnen wij ons daarin vinden. In het concept beleidsplan lezen wij echter dat een aanbieder de realisatie van HH ook mag doen via vrijwilligers. Dat lijkt ons een brug te ver. De gemeente stelt zelf immers eerst vast dat eigen netwerk en vrijwilligers onvoldoende soelaas bieden en dat er daarom professionele hulp moet komen. En dan kan een aanbieder zich er niet van af maken met vrijwillige hulp. Wat naar ons oordeel wel zou kunnen is dat u al gemeente zegt: als aanvulling van vrijwillige hulp sta ik er voor in dat het zware huishoudelijke werk gedaan wordt. En dat moet de aanbieder dan zelf organiseren. We hebben overigens al eerder gezegd dat de nieuwe vorm van HH alleen kan als alle noodzakelijke gemakdiensten goed zijn geregeld. Nu spreekt u in het plan alleen over een nieuwe was- en strijkservice. Maar wie zorgt voor eten op tafel als de burger daar niet zelf voor kan zorgen, noch zijn netwerk? Is er overall een maaltijdservice beschikbaar tegen een redelijke prijs? Welke bijdrage moeten mensen zelf betalen voor de diverse gemakdiensten? Overigens moeten de eigen bijdragen voor deze gemakdiensten en de algemene voorzieningen in zijn algemeenheid in de verordening geregeld worden. Wij adviseren u dit eerst goed te regelen alvorens de nieuwe manier van werken ingaat. Overigens zijn wij benieuwd hoe u op resultaat gaat indiceren en welke formulering dan gekozen wordt.

Al eerder heeft de Participatieraad u geadviseerd over de sociale teams in de diverse kernen. Het is in onze visie van het grootste belang dat er volstrektheid helderheid bestaat omtrent de vraag welk lid van het team welk probleem oppakt en in welke mate en wie welke bevoegdheden heeft (zowel op het gebied van indiceren als op dat van medische en persoonlijke informatie verzamelen en delen). Dit klemt te meer omdat leden van het gebiedsteam ook als cliëntondersteuner zullen optreden.

Beschikbaarheid van een divers zorg- en ondersteuningsaanbod is in onze opvatting van groot belang. Zowel lokaal, als regionaal en zelfs buiten de regiogrenzen. Wij hebben u een en andermaal daar over geadviseerd, bv op het gebied van het jeugdbeleid en bij de dagbesteding/beschut werk. Keuzevrijheid zowel naar vorm (zorg in natura, pgb, vrijwilligers), aanbieder (waarbij kleine aanbieders niet mogen worden vergeten en dus ook

gecontracteerd moeten worden), maar vooral naar hulpverlener (cliënt en zorgverlener moeten bij elkaar passen).

Overigens vragen wij ons af hoe de burger keuzevrijheid qua aanbieder kan hebben als de gemeente gebiedsgericht gaat inkopen, bv bij HH en als de dagbesteding voor ouderen alleen in het buurtcentrum wordt aangeboden. Dit punt zou nog nader uitgewerkt moeten worden, zo adviseren wij.

Flexibiliteit van het zorg- en ondersteuningsaanbod is een groot goed, d.w.z. dat het aanbod mee zou moeten bewegen met de veranderingen in de vraag zonder dat daarbij te bureaucratische belemmeringen worden opgeworpen. Bij een onverwacht grotere vraag moet snel actie kunnen worden ondernomen. Anderzijds zou ook een op een gegeven moment te ruime indicatie sneller verminderd moeten kunnen worden, in ieder geval wat betreft de daadwerkelijke dienstverlening. Wij adviseren u daarover uitdrukkelijk met aanbieders afspraken te maken.

Heldere samenwerkingsafspraken en protocollen met andere toegangspoorten en hulpverleners (o.a. eerstelijnsgezondheidszorg en specialistische zorg) zijn so wie so nodig opdat cliënten niet tussen de wal en het schip vallen.

Wij missen nog het toekomstige beleid voor de gelden van het mantelzorgcompliment. Ook dit hoort in uw plan thuis.

U vindt het van belang de mantelzorger te ontlasten om zijn draagkracht te versterken. Daar zijn wij het van harte mee eens. Wij achten het daarbij essentieel dat de mantelzorger een zelfstandig recht op ondersteuning heeft. Dus niet alleen via de eigenlijke cliënt. Bij de uitwerking hiervan adviseren wij hier een heldere normering aan te verbinden opdat willekeur in ondersteuning wordt voorkomen.

U noemt in uw plan de mogelijkheid tot omzetting van persoonlijke verzorging in huishoudelijke hulp. Dat kan inderdaad heel praktisch zijn en daadwerkelijke ontlasting van de mantelzorger betekenen. Maar dan zouden wij dat ook graag geconcretiseerd zien in de regels van de verordeningen Jeugd en Wmo.

Een ander onderwerp zijn de verhuis- en inrichtingskosten, die in de nieuwe Wmo lijken te zijn verdwenen, omdat alleen niet financiële maatwerkvoorzieningen worden verstrekt op indicatie (tenzij het een pgb betreft). Hoe gaat u mensen daarin compenseren, indien nodig, zo vragen wij ons af.

Wat de maatwerkvoorzieningen betreft adviseren wij u ook de doventolk hieraan toe te voegen.

De Participatieraad heeft in eerdere adviezen gewezen op het belang van een goede informatievoorziening m.b.t. prevalentie, inzet en monitoring in het kader van een resultaatgerichte benadering. Met het oog hierop wijzen wij erop dat het monitoren van resultaten in percentages zoals opgenomen in het beleidsplan slechts dan zinvol is, indien er niet alleen sprake is van een nulmeting maar eveneens een nadere concretisering van na te streven percentages en aantallen.

Tenslotte adviseert de Participatieraad - daar waar in de beleidsnota veel wordt uitgegaan van de eigen verantwoordelijkheid van de burger, de inzet van mantelzorg en het vrijwilligerswerk – een actief beleid te voeren m.b.t. het aanmoedigen van eigen initiatieven van burgers en ruime voorwaarden te scheppen voor burgerinitiatieven.

Tot een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Met vriendelijke groeten,

namens de Participatieraad

Joke Regouw, secretaris